

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski

SSN Zbigniew Puskarski (sprawozdawca)

w sprawie **R. M.**

skazanego za czyn z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 64 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 15 listopada 2017 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 28 stycznia 2015 r.

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić wniosek;

2. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego obciążyć skazanego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w [...] z dnia 13 stycznia 2014 r., sygn. akt XVI K .../11, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 28 stycznia 2015 r., sygn. akt II AKa .../14, R. M. został skazany za szereg przestępstw określonych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, przy czym orzeczono wobec niego karę łączną 6 lat pozbawienia wolności.

Kasacja od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego wniesiona przez obrońcę skazanego została oddalona jako oczywiście bezzasadna postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2015 r., IV KK 221/15. Celowe będzie wspomnieć, że w kasacji kwestionowano m.in. prawidłowość kontroli odwoławczej podniesionego w apelacji zarzutu rażącej niewspółmierności kary.

Obecnie obrońca skazanego, powołując się m.in. na art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., złożyła wniosek o wznowienie postępowania w jego sprawie. Podała, że po uprawomocnieniu się wyroku wydanego wobec R. M. zostały ujawnione nowe fakty i dowody wskazujące na to, że skazany „nie dopuścił się popełnienia wszystkich czynów w przypisanym mu przez Sąd Okręgowy zakresie”. Zdaniem autorki wniosku, wiarygodnie podważają one prawdziwość dokonanych przez ten Sąd istotnych ustaleń faktycznych, na podstawie których zapadł w stosunku do R. M. wyrok skazujący i na tle całokształtu uprzednio przeprowadzonych dowodów wskazują na zaistnienie pomyłki sądowej co do okoliczności popełnienia przypisanych skazanemu czynów.

W odniesieniu do poszczególnych przypisanych skazanemu czynów obrońca wskazała, co następuje:

1. W przypadku czynu opisanego w pkt XIII aktu oskarżenia (pkt 10. wyroku Sądu Okręgowego), dotyczącego posiadania przez skazanego 30 g tzw. żółtej amfetaminy, świadek P. K. zeznał, że to P. K. częstował go taką amfetaminą (s. 82 uzasadnienia wyroku) i to w czasie nieobecności R.M., że amfetamina należała do K., który udzielał jej również innej osobie. Pomieszczenie, w którym znajdowała się amfetamina zajmowali P. K i P. K., co potwierdza świadek K. D., która w tym pomieszczeniu znalazła amfetaminę i była uczestnikiem rozmowy na temat, do kogo ta substancja należała. Zeznania K. D. stanowią dowód, że skazany nie dopuścił się wspomnianego przestępstwa, jednak nie została ona przesłuchana ani w postępowaniu przygotowawczym, ani w postępowaniu sądowym. Jest też istotne, że P. K. przyznał, iż składał wyjaśnienia niezgodne z prawdą, chcąc uniknąć odpowiedzialności karnej.

2. W przypadku czynu opisanego w pkt XVI aktu oskarżenia (pkt 11. wyroku Sądu Okręgowego), dotyczącego zakupu przez skazanego 5000 sztuk tabletek ekstazy należy mieć na uwadze, że nie były to tabletki, a masa tabletkowa,

z której możliwe było uzyskanie maksymalnie 3200 sztuk, co potwierdzają zeznania świadka A. B.

3. W przypadku czynu opisanego w pkt XVII aktu oskarżenia (przy przyjęciu ciągu przestępstw także pkt 11. wyroku Sądu Okręgowego), dotyczącego m.in. uczestniczenia skazanego w obrocie 2 kg amfetaminy, przedmiotowa substancja o tej wadze nie była amfetaminą. W złożonych wyjaśnieniach zarówno skazany, jak P. K. i P. K. od początku twierdzili, że był to jedynie półprodukt przeznaczony do produkcji amfetaminy. Fakt, że wspomniana substancja nie stanowiła środka odurzającego potwierdzony został opinią biegłej, która wskazała, że nigdy nie spotkała się z płynną zasadową amfetaminą. Okoliczność ta jest o tyle istotna, że wewnątrzwspólnotowe nabycie półproduktu do produkcji środków odurzających jest znacznie łagodniej sankcjonowane niż nabycie i przewożenie gotowych narkotyków.

4. W przypadku czynu opisanego w pkt XVIII aktu oskarżenia (pkt 12. wyroku Sądu Okręgowego), dotyczącego posiadania 6 sztuk tabletek ekstazy udzielonych mu w celu użycia przez P. K. tenże K. w trakcie konfrontacji wyjaśnił, iż wspomniane tabletki przekazał P.K., a nie R. M. Należy mieć też na uwadze, że do tego zdarzenia miało dojść 10 listopada 2008 r. w [...] pod tzw. S., a tego dnia skazany był dwukrotnie kontrolowany przez funkcjonariuszy Policji, w tym przed wejściem na imprezę do S., i funkcjonariusze nie znaleźli przy nim zakazanych substancji. Na okoliczność zdarzenia powinien zostać przesłuchany A. K., który towarzyszył skazanemu na wspomnianej imprezie. Zaniechanie tej czynności stanowi poważne uchybienie, mające wpływ na treść orzeczenia, bowiem zeznania A. K. stanowią dowód, iż skazany nie dopuścił się przypisanego mu przestępstwa.

Nadto obrońca podniosła, że:

6. Sąd Okręgowy powinien dokonać prawidłowej oceny przeprowadzonej wobec skazanego operacji specjalnej prowadzącej do uzyskania dowodów, w oparciu o które doszło do skazania go za przestępstwa narkotykowe. Dowody te, w postaci rozmów telefonicznych, zostały pozyskane nielegalnie, bowiem dopiero 11 sierpnia 2009 r. została wydana zgoda następcza na przeprowadzenie w stosunku do skazanego czynności operacyjno-rozpoznawczych, wobec czego do tego czasu wspomniane czynności były wykonywane nielegalnie. Z kolei w

wypadku stwierdzenia nielegalności podsłuchu czy operacji specjalnej, pozyskany dowód traci rację bytu i nie może być procesowo wykorzystany. obrońca podkreśliła, że „w niniejszej sprawie czynności wykonywane były wbrew prawu i nie mogły stanowić podstawy faktycznej i prawnej dla kontynuacji działań operacyjnych i legalizacji uzyskanych w ich wyniku materiałów”;

6. Sąd Okręgowy wymierzając skazanemu karę podkreślał, że przebywając na wolności nie pracował on nawet dorywczo, tymczasem ustalenie to nie polega na prawdzie (we wniosku podano miejsca zatrudnienia R. M.);

7. P.K. przyznał, że sprzedał 3,5 kg marihuany, a uzyskane pieniądze miał przekazać A. B., czego nie uczynił. Z transakcji tej R.M. nie uzyskał żadnej korzyści majątkowej i niesłusznie został w tym zakresie obciążony przypadkiem korzyści majątkowej uzyskanej z przestępstwa.

Prokurator Prokuratury Krajowej, odnosząc się do wniosku, postulował jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Złożony przez obrońcę skazanego R. M. wniosek o wznowienie postępowania nie zasługiwał na uwzględnienie. Jego lektura w pierwszej kolejności nasuwa uwagę, że autorka, chociaż jest podmiotem fachowym, nie respektuje powołanego przez siebie przepisu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., względnie przepis ten błędnie interpretuje. Art. 540 § 1 pkt 2 lit. a (wniosek pominął, że art. 540 § 1 pkt 2 zawiera oznaczone literami jednostki redakcyjne) k.p.k. stanowi, że postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem wznowia się, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze. Tymczasem wniosek zasadniczo nawiązuje nie do dowodów nowych, ale do dowodów, które były w polu widzenia orzekających w sprawie sądów i zostały przez nie ocenione. Czyniąc w tym zakresie bardziej szczegółowe uwagi i odnosząc się do przypisanych R. M. przestępstw, o których wyżej mowa w pkt 1 – 4 oraz do uwag obrońcy ujętych w dalszych punktach należy stwierdzić, że:

Ad 1. Przytaczając zeznania świadka P. K., obrońca nawiązuje do dowodu, który był znany Sądowi. Widać to tym bardziej wyraźnie, gdy we wniosku jest określana strona maszynopisu uzasadnienia wyroku, na której zeznania te

odnotowano. Podobnie rzecz się ma z P. K., skoro obrońca przywołuje złożone przez niego wyjaśnienia. Jeżeli natomiast obrońca przywiązuje wagę do wiedzy posiadanej przez K. D., to nie jest jasne, dlaczego, podkreślając, że nie została ona przesłuchana ani w postępowaniu przygotowawczym, ani w postępowaniu sądowym (nie jest to zaskakujące w sytuacji, gdy wniosek nie został w tym zakresie złożony), nazywa ją świadkiem i twierdzi, że jej zeznania stanowią dowód, iż skazany nie dopuścił się wspomnianego przestępstwa. Nie sposób przecież przyjąć, że zeznania te istnieją, skoro wspomniana osoba nie została przesłuchana w charakterze świadka. W grę wchodzi wskazanie na nowe źródło dowodowe, z niejasnego powodu niewykorzystane w toku procesu przez skazanego, który jako konkubent matki K. D. dobrze ją znał, a nawet, jak podaje obrońca, wspólnie z nią mieszkał. Trzeba też zaznaczyć, że na wiedzę K. D. co do zdarzenia będącego przedmiotem procesu obrońca wskazała gołosłownie, nie wspierając wniosku jakimkolwiek oświadczeniem wymienionej osoby. Wypada zgodzić się z prokuratorem, że ustalenia poczynione przez Sąd orzekający w zakresie przedmiotowego przestępstwa zostały oparte na krytycznej ocenie dowodów pochodzących ze źródeł osobowych, w tym zeznań P. K., wyjaśnień P. K. i przyznającego się ostatecznie do popełnienia tego czynu wyjaśnień R.M. (w apelacji od wyroku Sądu I instancji, kwestionującej tylko orzeczenie o karze, obrońca akcentował, że przyznał się on do wszystkich zarzucanych mu czynów), wobec czego nawet złożenie przez K. D. zeznań zbieżnych z sugestią wniosku nie uprawdopodobni w znacznym stopniu, że rozstrzygnięcie sądu jest błędne.

Ad 2, 3 i 7. W tym wypadku obrońca jedynie kwestionuje poczynione przez Sąd ustalenia faktyczne, sugerując wadliwą ocenę dowodów, natomiast nie twierdzi, że po wydaniu wyroku ujawniły się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że skazany nie popełnił przestępstwa. Gdy nawiązuje do zeznań świadka A. B., to wprost wskazuje na dowód znany Sądowi, bowiem wymieniony zeznania w charakterze świadka mógł złożyć jedynie w toku prowadzonego postępowania. Tak samo znane były Sądowi złożone w toku postępowania wyjaśnienia R. M., P. K. i P. K., jak również treść sporządzonej w sprawie specjalistycznej opinii.

Ad 4. I w tym wypadku, skoro obrońca nawiązuje do wersji podanej przez P. K. w trakcie konfrontacji, to nie wskazuje na nowy dowód ujawniony po wydaniu

prawomocnego wyroku, ale na dowód znany Sądowi. Z pewnością nie jest wskazaniem na nowy dowód zwrócenie uwagi, że przy skazanym policjanci nie znaleźli zakazanych substancji, łatwych przecież do ukrycia, gdy w grę wchodzi 6 tabletek. Gdy chodzi o A. K., który miał towarzyszyć skazanemu na imprezie w dniu 10 listopada 2008 r., to nie wiadomo, skąd wymieniony miałby wiedzieć, że skazany na pewno nie posiadał wspomnianych kilku tabletek. Również w odniesieniu do A. K. należy wspomnieć, że nie jest jasne, dlaczego obrońca twierdzi, że jego „zeznania stanowią dowód”, chociaż podnosi, że nie został on przesłuchany w charakterze świadka.

Ad 5. Kwestionowanie przez stronę legalności wykorzystania w procesie materiałów pozyskanych drogą operacyjną z pewnością nie jest wykazaniem, że „po wydaniu orzeczenia ujawniły się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze”. Niezależnie od tego wypada nadmienić, że niesłusznie obrońca uważa za pozbawiony znaczenia fakt wydania przez uprawniony organ zgody następczej na przeprowadzenie w stosunku do skazanego czynności operacyjno-rozpoznawczych.

Ad 6. Ewentualne błędne ustalenie przez Sąd orzekający kwestii związanych z zatrudnieniem skazanego nie podpada pod żadną z przyczyn wznowienia postępowania. Trzeba jednak zauważyć, że w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego nie ma uwag odnoszących się do zatrudnienia skazanego oraz że kwestia ta nie była podnoszona w apelacji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy uznał, że obrońca nie wykazała, iż zachodzą przesłanki do wznowienia postępowania w sprawie R.M., zwłaszcza na podstawie powołanego we wniosku art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. i orzekł jak na wstępie.

O kosztach postępowania wznowieniowego orzeczono zgodnie z art. 639 k.p.k.